

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeeltes:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

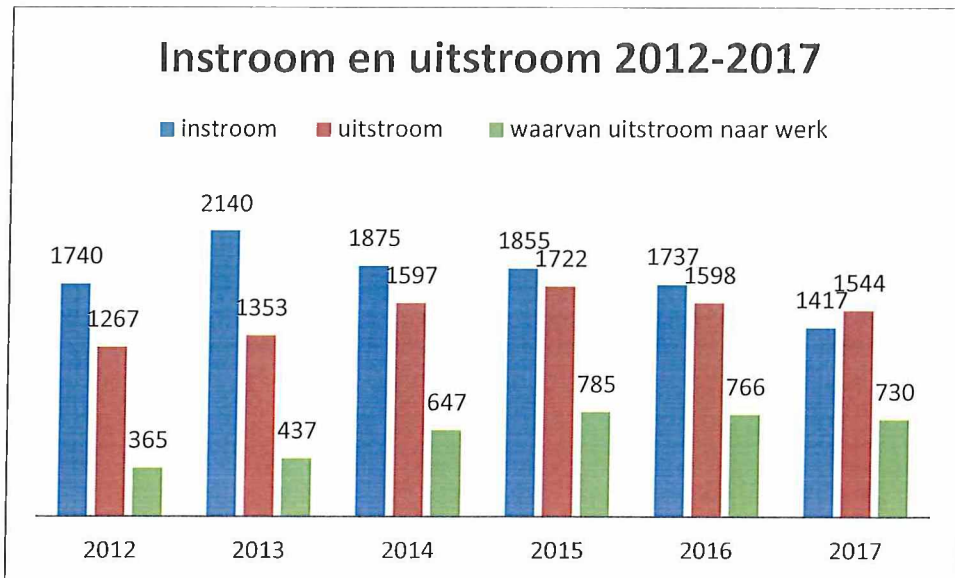
- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

Mogelijke oorzaken van het tekort

Bestand daalt, maar niet genoeg

Voor het eerst in jaren is in Enschede in 2017 de uitstroom uit de bijstand per saldo groter dan de instroom in de bijstand. Het aantal bijstandsgerechtigden is daardoor in de loop van 2017 gedaald. Dit komt enerzijds door de aantrekkende economie, maar ook door de getroffen maatregelen om instroom te beperken en uitstroom te bevorderen. Het hogere definitieve budget van 2017 zorgt ook voor een afname van het tekort. Dit komt mede door een voor Enschede licht positief gewijzigde verdeelsystematiek van het macrobudget. Maar al met al is dit niet genoeg om geen vangnetuitkering aan te hoeven vragen.

Economie trekt aan

De werkloosheid in Enschede daalde van 8,6% in 2016 naar 7,1% in 2017. Hiernaast is het aantal banen in Enschede in 2017 met 2,4% gegroeid. Dit is een hogere groei dan landelijk (1,5% banengroei in 2017). De arbeidsmarkt werd krappere. Dit vertaalde zich in Enschede vooral door in een lagere instroom in de uitkering. Door de aantrekkende economie hadden mensen al een baan voordat ze een beroep hoefden te doen op een uitkering. Hierdoor is vanaf maart 2017 het bijstandsbestand gaan dalen.

Kwalitatieve samenstelling bestand verslechtert

De groei van banen en de krappere arbeidsmarkt hebben echter niet bijgedragen aan een grotere uitstroom naar werk vanuit de uitkering. Specifiek in Enschede zien we ook nog eens dat veel laaggeschoolde banen worden ingenomen door mensen met een hogere opleiding of door mensen van buiten Enschede. Voor de groep mensen die nog wel een uitkering had, gold dat er meer maatwerk nodig was. De bemiddelbare groep (met een korte afstand tot de arbeidsmarkt) werd steeds kleiner. Het aantal statushouders met een uitkering stabiliseerde in 2017. De kwaliteit van het bijstandsbestand verslechterde. Was er in de voorafgaande jaren nog een forse groep mensen die arbeidsfit waren (vandaag bellen, morgen beginnen), in het huidige bestand is deze groep klein. Dit blijkt ook als het bestand wordt bekeken op factoren die bepalend zijn voor de kansen tot de arbeidsmarkt. Belangrijke factoren daarvoor zijn leeftijd, opleiding en duur in de bijstand. Uit onderstaande tabel blijkt dat van de groep uitkeringsontvangers met een lange afstand tot de arbeidsmarkt (en die daarmee in de wijkaanpak zitten) 55% ouder is dan 50 jaar, 82% een opleiding heeft lager dan HBO en 85% langer dan 2 jaar in de bijstand zit. Voor de groep die in de Werkpleinaanpak richting werk zit zijn deze percentages respectievelijk 19%, 65% en 60%. Voor het totale bijstandsbestand liggen de percentages op 42, 75, respectievelijk 76%.

Factor	Groep lange afstand	Groep korte afstand	Totaal
Ouder dan 50	55%	19%	42%
Opleiding lager dan HBO	82%	65%	75%
Langer dan 2 jaar in de bijstand	85%	60%	76%

Veranderende arbeidsmarkt

Bij de veranderende arbeidsmarkt gaat het om het gegeven dat er meer tijdelijk - en deeltijdwerk wordt aangeboden. Gevolg daarvan is dat mensen met administratieve lasten te maken krijgen en er in veel gevallen financieel niet op vooruitgaan. Dit werkt belemmerend bij de inzet om aan het werk te komen. Daarnaast verandert de arbeidsmarkt op het punt van de eisen die werkgevers stellen aan medewerkers. Die eisen worden namelijk steeds hoger.

Omvang van het tekort

De bijstandsuitgaven in 2017 zijn echter nog steeds hoger dan het aan Enschede toegekende budget. De netto lasten zijn 98.772.950 euro. Het toegekende definitieve budget is 93.417.493 euro.

Hierdoor is er sprake van een tekort 2017 van 5.355.457 euro. Ten opzichte van 2016 is het tekort afgenomen.

Het deel van het tekort dat Enschede zelf moet dragen - het zogenaamde eigen risico - bedraagt 4.949.771 euro. Verondersteld is dat wij voor het jaar 2017 een vangnetuitkering van 405.686 euro toegekend krijgen.

Met het opstellen van de Programmabegroting 2017-2020 (medio 2016) is door het college verondersteld dat het bijstandsbudget 2017 opnieuw ontoereikend zou zijn en er daardoor een tekort zou ontstaan.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Uitgevoerde INTERNE maatregelen

Naast de maatregelen die van oudsher al onderdeel van onze uitvoering waren (zoals de poortwachtersfunctie) hebben we in 2017 ook de eerder in het kader van de MAU genomen maatregelen voortgezet. Zo zijn in het meerjarig beleidskader Enschedese Arbeidsmarktaanpak (EAA) 2016-2018 de vier doelstellingen om het tekort op het Rijksbudget terug te brengen naar nul, opgenomen en vormen hiermee de basis van de arbeidsmarktaanpak en het instrumentarium. De vier doelstellingen betreffen 'meer banen', 'uitstroom naar werk', 'activering en participatie' en 'rechtmatige verstrekking van uitkeringen' en hebben betrekking op de (beperking van de) instroom, (bevordering van de) uitstroom of ontwikkeling (doorstroom) van bijstandsgerechtigden.

Nieuwe maatregelen die te maken hebben met de gewijzigde omstandigheden zoals omschreven in de analyse:

Kwalitatieve samenstelling van bestand verslechtert

- Om in te spelen op de ‘verslechtering’ van het bestand is formatie verschoven adviseurs Werk (die de werkzoekenden die arbeidsfit zijn bemiddelen naar vacatures), naar werkzoekendebegeleiders (die werkzoekenden begeleiden om arbeidsfit te worden). Hierdoor kan meer persoonlijke aandacht worden geven aan het arbeidsfit maken van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt;
- Aantal medewerkers is getraind om ook de taken van een jobcoach te kunnen uitvoeren, dit om uitval te voorkomen gedurende de eerste periode dat een werkzoekende aan het werk is gegaan;
- Omdat werkzoekenden veelal niet direct bemiddelbaar zijn, wordt nog meer en intensiever dan in het verleden samengewerkt met ondernemers en onderwijsinstellingen. We zijn gezamenlijke projecten gestart in kansrijke sectoren, waarbij werkzoekenden een korte periode met behoud van uitkering werkten, in combinatie met een vaak kortdurende vakgerichte scholing en vervolgens – bij goed functioneren - een tijdelijke aanstelling krijgen met soms uitzicht op een vast contract. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn: asbest verwijderaars, logistiek, operator, stratenmakers, hoveniers, verkeersregelaars, vrachtwagenchauffeurs, contactcenter medewerkers en schilders. Naast deze projecten richten we ons ook op individuele maatwerktrajecten, waarbij er ook regelmatig gebruik gemaakt wordt van een omscholingstraject, bijvoorbeeld in de zorg;
- De portefeuillehouders van de 14 Twentse gemeenten en UWV hebben besloten om de inzet van ESF gelden te investeren in de aanstelling van 12 FTE regionale arbeidsmarktcoaches, ten behoeve van het project “matchen op werk”. Via Enschede (de centrumgemeente) is een regionale ESF-aanvraag gedaan en goedgekeurd. Het hoofddoel is via een gerichte extra professionele inzet kandidaten met een forse afstand tot de arbeidsmarkt te matchen op werk (zo duurzaam mogelijk). Nevendoel is het opbouwen van ervaring, toepassen van methodieken en het overdragen hiervan op regulier personeel op het gebied van Matchen op werk van doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt vanwege diverse factoren (o.a. beperkingen, afkomst, taal, leeftijd). Voor werkgebied Enschede zijn momenteel 5 Arbeidsmarktcoaches actief die intensief een caseload met werkzoekenden coachen en begeleiden naar werk. Aandacht en begeleiding bewijzen dat er ook voor de moeilijke doelgroep nog perspectief op de arbeidsmarkt is. Regionaal wordt kennis gedeeld en samengewerkt om gezamenlijke doelen te bereiken.

Veranderende arbeidsmarkt

- Om tegemoet te kunnen komen aan de zwaardere eisen die werkgevers stellen is een drietal medewerkers getraind om ook de taken van een jobcoach te kunnen uitvoeren. Op deze manier wordt uitval voorkomen gedurende de eerste periode dat een werkzoekende aan het werk is gegaan;
- Invoeren digitale Inkomstenverrekening, waardoor we in 2018 hebben kunnen realiseren dat de inkomstenverrekening in dezelfde maand kunnen doen en mensen dus geen steeds wisselend netto inkomen hebben. Hiermee maken we het makkelijker en minder belastend om parttime werk aan te nemen.

Naast bovenstaande maatregelen die te maken hebben met de gewijzigde omstandigheden zoals omschreven in de analyse, blijven we met onze Enschedese arbeidsmarktaanpak inzetten op de beperking van instroom in de bijstand, bevordering van de uitstroom en stimuleren van doorstroom (ontwikkeling).

Instroom beperkend (mede inspeland op de aantrekkende economie)

De instroom beperkende maatregelen sluiten aan bij de **actielijn 'uitstroom naar werk'**, waarin we ons richten op de begeleiding van werkzoekenden naar een betaalde baan. We zetten de volgende instrumenten in om instroom te beperken:

- Direct werk (waarbij aanvragers nog voor de afhandeling van de aanvraag al worden begeleid richting werk): hiermee voorkomen we instroom in de uitkering. Aanvragers die voor de afhandeling van de aanvraag uitstromen tellen daardoor echter ook niet mee in de uitstroomcijfers. In 2017 is 18% van de aanvragers die in de Direct Werk aanpak zijn opgenomen uitgestroomd voordat de aanvraag was afgehandeld;
- Extra inzet aan de poort op jongeren: gericht op een directe aanpak richting opleiding of werkervaring;
- Max WW-bijeenkomsten: in deze bijeenkomsten, die samen met UWV worden georganiseerd, worden mensen die WW ontvangen al voor het einde van de WW door de gemeente geïnformeerd over de Bijstand en worden zij – als zij dat wensen – al begeleid naar werk).

Met de **actielijn 'meer banen'** versterken we de economie door:

- Het aantrekken van nieuwe bedrijven en daarmee extra werkgelegenheid te genereren en bestaande bedrijven te behouden. Om (nieuwe) bedrijven beter te vinden, te verleiden en te faciliteren zetten we een Rode Loper aanpak op met daarin drie soorten activiteiten: (1) intensivering van de acquisitie, (2) budget om deals rond te kunnen maken en (3) extra inzet op wegnemen van belemmeringen. En we continueren de taken van de accountmanagers. Zij faciliteren de al gevestigde bedrijven bij onder andere uitbreiding, verhuizing, vergunningsaanvragen.

Uitstroom bevorderend

Met de **actielijn 'uitstroom naar werk'** richten we ons vooral op de begeleiding van werkzoekenden naar een betaalde baan, door inzet van de volgende instrumenten:

- Inzet van het instrument Werken in Duitsland. Deze is gericht op het realiseren van een transparante euregionale arbeidsmarkt. Het betreft de bemiddeling van bijstandsgerechtigden, maar ook activiteiten die moeten leiden tot het wederzijds erkennen van diploma's en de integratie van Duitse opleidingen in de Nederlandse arbeidsmarkt;
- Voor de doelgroep met een beperkte loonwaarde wordt Loonkostensubsidie ingezet om de loonkosten te compenseren en werkgevers financieel tegemoet te komen;
- Actieplan Meedoen en Thuisvoelen in uitvoering, voor statushouders, waarbij het thema inkomen, educatie en participatie gericht zijn op snelle integratie van statushouders via betaald werk;
- Jongeren in ons bestand worden met hoge prioriteit, via het reguliere traject, naar werk (of terug naar onderwijs) bemiddeld, o.a. door inzet van een Actieteam jongeren (multidisciplinair casus-overleg). Met de 'Twentse Beloften' is er daarnaast regionaal een specifieke aanpak om voortijdig schoolverlaters en jongeren in een kwetsbare positie te ondersteunen;
- Werkzoekenden worden middels een proefplaatsing voor een periode van max. 3 maanden, met behoud van uitkering, bij een werkgever geplaatst, waarbij uiteindelijk sprake moet zijn van concreet baan-perspectief;
- Door het inzetten op deeltijdwerk, Jobcarving en functiecreatie proberen we de match tussen werkzoekende en werk te maken; maatwerkoplossingen te creëren die bijdragen aan gedeeltelijke uitstroom – waar mogelijk opmaat naar volledige uitstroom;
- Inzet van kortdurende opleidingen voor tekortsectoren, zoals de logistiek, zorg en installatiebranche;
- Verkorte procedure na tijdelijk werk (waarmee het eenvoudiger is om tijdelijk werk te accepteren).

De actielijn 'Activering en Participatie' richt zich op werkzoekenden met een grote afstand tot arbeidsmarkt door in te zetten op re-integratie, (sociale) activering en participatie. De actielijn wordt ondersteund door de actielijn 'Rechtmatige verstrekking van uitkeringen', die tot doel heeft de rechtmatigheid van de uitkering te toetsen en tegelijkertijd aandacht te vestigen op de mogelijkheden tot participatie. De volgende instrumenten worden hierbij ingezet:

- Uitvoeren RAP-onderzoeken (RAP = Rechtmatigheid, Aandacht en Participatie) bij de uitkeringsgerechtigden met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Dit betreft een heronderzoek naar rechtmatigheid en mogelijkheden tot participatie. Met deze methodiek – die in 2015 is gestart – waren ultimo 2017 4.370 onderzoeken uitgevoerd. Bij 4,2% van de onderzoeken heeft dit geleid tot een beëindiging en bij 6% is een handhavingstraject ingegaan. Bij 24,1% van de onderzoeken is een activeringsafspraken gemaakt. Alleen de beëindigingen hebben in 2017 een besparing van circa € 1 mln. op de bijstandsuitgaven opgeleverd. In 2018 zullen we het Rechtmatigheidsdeel van de RAP-methodiek ook gaan toepassen bij een deel van de uitkeringsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt;
- Bij de inzet van loonkostensubsidie actieve aanpak op mensen met een bijstandsuitkering en jongeren vanuit pro-vso en een reactieve aanpak op de overige NUG-ers; Met deze keuze zetten we de personele capaciteit in op die mensen die nu of in de toekomst een beroep doen of zouden gaan doen op de Participatiewet. In 2017 zijn er 161 nieuwe LKS-plaatsingen gerealiseerd. Op dit moment zijn er 263 lopende LKS-contracten, waarvan 61 voor jongeren uit het pro-vso.

Samenhang met sociaal domein (participatie)

- Met de Doen! Beurzen bereiken we jaarlijks, naast de RAP-aanpak, meer dan de helft (ca. 60%) van de groeiende groep bijstandontvangers met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Deze groep stimuleren we via de Doen! Beurzen om op een laagdrempelige manier kennis te maken met de verschillende mogelijkheden die er zijn om actief te worden. Hoewel uitstroom naar werk wel het uiteindelijke doel is, staat dit niet voorop – dit is ook niet altijd haalbaar - maar gaat het in eerste instantie om het in gang zetten van de beweging via (sociale) activering en vrijwilligerswerk. De Doen! Beurs is de afgelopen 3 jaar (sinds 2014) stapsgewijs doorontwikkeld en verbeterd. Zo is een netwerkluunch voor o.a. de deelnemende partijen toegevoegd, worden aparte informatiebijeenkomsten gehouden over rechten/plichten van bijstandontvangers en is een scansysteem ingevoerd wat heeft geleid tot het kunnen uitnodigen van meer werkzoekenden per beurs. Deelname aan de beurzen is verplicht. Daarnaast vertrekken mensen altijd met een afspraak van de beurs. Naar aanleiding van de evaluatie eind 2017 en vindt er vanaf 2018 monitoring van de uitvoering van die afspraken plaats: starten mensen daadwerkelijk en zitten ze op de goede plek (aansluiting). De evaluatie heeft verder adviezen opgeleverd om de effectiviteit van de Doen! Beurzen verder te vergroten, waaronder het verbreden van de doelgroep. Deze adviezen worden in 2018 uitgevoerd.

Overige maatregelen ten behoeve van het terugdringen van het tekort

- Incassomedewerker (fysieke invordering): dit betekent dat een medewerker van de gemeente mensen thuis bezoekt met een pinautomaat om aflossing van vorderingen te stimuleren en/of om betalingsregelingen af te spreken om zodoende incassatoe te verbeteren;
- Extra handhaving (themaonderzoeken). Ook 2017 is er vanuit handhaving weer een aantal themaonderzoeken gehouden, namelijk: kentekens op naam (RDW), bedrijfsmatige mailadressen, exen in hetzelfde postcodegebied, multidisciplinaire integrale aanpak (MIA), en urenstaat loondienst. De voorlopige besparing door deze projecten is 406.346 euro. Dit is gebaseerd op beëindigde uitkeringen, afgewezen aanvragen en opgelegde terugvorderingsbedragen en boetes. Het genoemde besparingsbedrag van de

themaonderzoeken is een indicatie omdat nog niet alle terugvorderingsbedragen zijn vastgesteld, bezwaar- en beroepsprocedures nog niet zijn afgerond, en enkele projecten doorlopen in 2018. In het totaal bedraagt de opbrengst a.g.v. Handhaving in totaal circa 8,3 miljoen euro. Dit is inclusief beëindigingen, sancties, terugvorderingen en boetes. Bij de terugvorderingen en boetes is hier rekening gehouden met het feit dat dat deze bedragen slechts gedeeltelijk afgelost gaan worden. In 2017 leverde elke euro geïnvesteerd in Handhaving 4,10 euro op. In 2016 was dat 4,01 euro;

- In 2017 hebben we een experiment gedaan om m.b.v. nudging de betalingsbereidheid van debiteuren verder te vergroten. Uit dit experiment (om meer betalingsregelingen te realiseren en om no-show terug te dringen) bleek dat bij de oorspronkelijke wijze van communiceren 37 procent van de debiteuren in actie kwam en bij de nieuwe wijze (de nudgingsbrief) 48 procent. Dit is een absolute stijging van 11 procent en een relatieve stijging van 30 procent. In soortgelijke experimenten is een relatieve stijging van 10 procent al een succesvolle uitkomst. N.a.v. deze uitkomst is een Plan van Aanpak opgesteld waarmee meerdere brieven in 2017 en 2018 m.b.v. nudging zijn en worden aangepast, o.a. om no-show terug te dringen;
- Invoeren Stimuleringsregeling uitstroom: op grond van deze regeling is het mogelijk om niet verwijtbare vorderingen en/of leenbijstand kwijt te schelden bij uitstroom naar werk. Hiermee kan de debiteur na drie jaar werk schuldenvrij zijn bij de afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Enschede.

Uitgevoerde EXTERNE maatregelen

- Met diverse gemeenten (zoals Den Bosch, Groningen, Zwolle, Emmen) hebben we informatie uitgewisseld over aanvullende maatregelen om bestandsreductie te realiseren; hieruit zijn geen nieuwe maatregelen naar voren gekomen die in Enschede nog niet operationeel zijn;
- Extern onderzoek is gedaan naar de wijze waarop de wettelijke bevoorschotting in de gemeente Enschede plaatsvindt; op basis van dit onderzoek is het bevoorschottingsproces aangepast (van vraaggericht naar aanbodgericht); voor de uitvoering hiervan is extra personele capaciteit ingezet;
- Ook in 2017 heeft de gemeente Enschede zich ingezet voor een juist verdeelmodel dat zorgt voor een evenwichtige verdeling van het budget en dat recht doet aan de sociaal economische positie van Enschede;
- Outsourcing: een groep van 150 werkzoekenden wordt op dit moment gedurende in eerste instantie een jaar bemiddeld door een extern bureau. Dit om te onderzoeken of zij succesvoller zijn in het bemiddelen van werkzoekenden naar werk dan wijzelf;
- Social Impact Bond: samen met externe partners, waaronder de ABN-AMRO bank, is een project gestart om werkzoekenden te bemiddelen naar een baan in Duitsland. Omdat de resultaten beperkt waren en de kosten relatief hoog is besloten met dit project te stoppen;
- Invoering pilot Flexpensie (waarvan start uitvoering in 2018), waarbij werkzoekenden tegen een vergoeding bovenop hun uitkering werkzaamheden uitvoeren en de werkgever hier een marktconform tarief voor betaalt;
- In 2017 heeft bureau SHMC een screening uitgevoerd op niet benutte voorliggende voorzieningen onder de mensen in ons bestand. Het financiële resultaat voor de gemeente Enschede is positief. De investering van circa 0,1 miljoen euro heeft geleid tot een incidentele besparing van circa 0,3 miljoen euro en structureel circa 0,2 miljoen euro. Uit de screening bleek dat de gemeente Enschede al bijzonder alert is op mogelijke Wajong-gerechtigden, op het korten van nabetalings WW en op heffingskortingen. Verbeteringen zitten voornamelijk in het beter in beeld krijgen van mogelijk recht op een uitkering ingevolge de Toeslagenwet en alerter zijn op mogelijk herlevend recht bij einde van parttime inkomsten. Deze verbeterpunten zijn opgepakt in het periodiek trainen van medewerkers in het onderkennen van voorliggende voorzieningen. Verder wordt specifiek

lijstwerk ontwikkeld om het bestand periodiek zelf te kunnen screenen op niet benutte voorliggende voorzieningen;

- Het Saxion heeft de RAP methodiek geëvalueerd. Eindconclusie van de evaluatie is dat de doelstelling voor wat betreft 10% uitstroom wordt bereikt. De uit de evaluatie naar voren komende verbeterpunten (het RAP te continueren, zo mogelijk de contactmomenten te intensiveren en de focus op participatie te vergroten) hebben we in de aanpak voor 2018 meegenomen;
- Enschede heeft in 2017 het convenant 'Basis van de Arbeidsmarkt' afgesloten met de ministeries SZW, VWS en BZK. Doel van het convenant is de (arbeids-)participatie van mensen die al lange tijd een (bijstands-)uitkering ontvangen te vergroten en daarmee het tekort aan "aandachtbanen" in de zorg verkleinen. Daarvoor is het nodig dat mensen aan de basis van de arbeidsmarkt toe worden gerust op de vraag van zorgorganisaties naar personeelsleden in aandachtfuncties. De wijze waarop dat gebeurt is door opleiding, matching, het wegnemen van blokkades en het organiseren van de goede prikkels (ook bij de zorgaanbieders). Het door het college vastgestelde projectplan waarin het convenant is uitgewerkt bestaat uit de volgende onderdelen:
 1. Het werven en selecteren van personen die langdurig in de bijstand zitten voor banen in de zorg, waaronder statushouders, alleenstaande ouders, ouderen;
 2. Het aanbieden van een passend scholingstraject samen met de zorgaanbieder(s) en het ROC, en;
 3. Het mogelijk maken van deeltijdbanen, die zowel voor de werkgever als voor de gemeente eenvoudig en efficiënt zijn uit te voeren en de betrokkenen continuïteit in inkomen geven. Het convenant heeft in 2017 nog niet tot directe uitstroom geleid, maar in 2018 zijn er uit het bestand wel al circa 60 mensen geselecteerd die al vrijwilligerswerk doen in de zorg en waarvan bekeken wordt of zij geschikt zijn voor een betaalde baan in de zorg.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

Bijstandsuitgaven binnen rijksbudget

In de Programmabegroting 2016-2019 hebben wij de doelstelling geformuleerd om binnen een aantal jaren uit te komen met het bijstandsbudget dat wij van het Rijk ontvangen. Om dat te realiseren is het plan 'Bijstandsuitgaven binnen rijksbudget' opgesteld, waarvan de doelen geïmplementeerd zijn in onze Enschede Arbeidsmarkt Aanpak (EAA).

Via de in het plan opgenomen actielijnen ('meer banen', 'uitstroom naar werk', 'activering en participatie' en 'rechtmatige verstrekking van uitkeringen') inclusief de hiervoor genoemde (MAU-)maatregelen beogen we in 2017 een verdere reductie van het tekort van 2,45 miljoen euro.

Door het hogere budget 2018 en een verdere daling van het bijstandsbestand en de daarmee samenhangende uitgaven van bijstand, verwachten we in 2018 met de huidige inzichten nagenoeg uit te komen met het BUIG-budget.

Daarbij is nog wel onzeker hoe de bijstellingen van het macrobudget 2018 (definitief) gaan uitpakken.

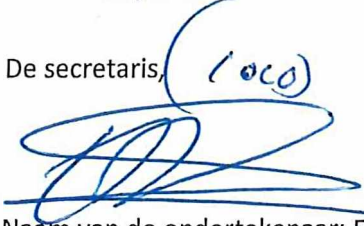
D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 16 juli 2018

De secretaris,

(loco)

Naam van de ondertekenaar: E. A. Smit

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: dr. G.O. van Veldhuizen

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Enschede stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 16 juli 2018

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: dr. G.O. van Veldhuizen

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: R.M. Jongedijk

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een [factsheet maatregelen](#) uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.